BIBLIOTECA „ASOCIAȚIUNII" SIBIIU

Anul al 57-lea
12 Pagini

EXEMPLARUL { In România 3 lei / In străinătate 6 lei

Taxa poștală plătită în numerar conform aprobării Dir. G-le P. T. T. Nr. 24.464/939

Nr. 139 Joi 23 Mai 1940
12 Pagini
P IIII

ABONAMENTE IN ȚARA Lei 200 pe 3 luni Lei 380 pe 6 luni. Lei 750 pe 12 luni. O lună Lei 80 In străinătate în raport cu tariful poștal și valuta

UNIVERSUL

CELE DIN URMA ȘTIRI DIN LUMEA INTREAGA, TELEGRAFICE ȘI TELEFONICE
REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: BUCUREȘTI, STR. BREZOIANU No. 23-25
CENTRALA TELEFONICA A ZIARULUI: 3.30.10; SECRETARIATUL DE REDACȚIE: 3.30.15

ABONAMENTE IN ȚARĂ pe un an la UNIVERSUL COPIILOR ZIARUL CĂLĂTORIILOR, VESELIA, RADIO UNIV. și UNIV. LITERAR câte 220 lei. UNIV.-SPORT 500 lei

Fondator: LUIGI CAZZAVILLAN
Proprietar: „UNIVERSUL" S. A.
Inscris sub Nr. 160 Trib. Ilfov

DIRECTOR ȘI ADMINISTRATOR DELEGAT
STELIAN POPESCU

TOVĂRĂȘIE CU STATUL

Insistând mereu pe tema unei atente gospodăriri a avutului colectivității, am înregistrat cu satisfacție hotărârea guvernului de a controla direct toate sumele pe cari le acordă, peste buget, instituțiile de toate categoriile, pendinte de stat.

Acest control trebue exercitat în permanență, pentru că foarte mulți conducători, adoptând sistemul în floare pe vremea „regiilor autonome", își acordă lor și unora dintre subalterni, sume importante peste salarii, sub denumire de „participare la beneficii", indemnizații de transport, diurne, jetoane, „punct greu" etc.

Mai ales capitolul „participare la beneficii" reprezenta cea mai uluitoare anomalie într'o administrație publică. O avere a statului, ori un drept de monopol, erau administrate de către oameni cari, fără nici un risc personal, își acordau benefciii, ca și cum ar fi investite acolo capitaluri personale. Dar când erau deficite, statul era cel care acoperea paguba!

O tovărășie ideală — pentru profitori — în care colectivitatea aducea bunurile, suporta pagubele eventuale și câțiva diriguitori mergeau la sigur în ce privește roadele!

O „tovărășie cu statul", în acest fel, nu numai imorală, dar direct penală, a ajuns în fața secției a 7 a tribunalului Ilfov.

Pentru serviciul de încasarea impozitelor comunale prin organele fiscale de stat, directorul financiar al municipiului București, a acordat cu generozitate „îndemnizații speciale" mai multor funcționari fiscali.

In primul rând aducându-și aminte de clasicul dicton francez privitor la distribuirea carității, a început cu sine: și-a acordat 540.000 lei.

Apoi, cu generozitate de nabab, a acordat d-lor administratori financiari: Z. Petrescu 4.953.500 lei; C. Alexandrescu 2.120.600 lei; D. Vasilescu 1.201.610 lei; Lupașcu 2.456.790 lei; N. Masulius 2.346.000 lei; A. Lazaru 2.360.934 lei; A. Stoenescu 4.896.100 lei; G. Petrescu 1.298.000 lei.

Ordonanța definitivă de trimitere în judecată este în cercetarea orală a justiției, care își va spune cuvântul, și, suntem siguri că sancțiunea va fi aplicată potrivit legilor.

Dar, pentru o bună gospodărie, nu trebue să mărginim controlul numai la abuzurile cari sunt prevăzute de textele codurilor.

Trebue să târpim risipa chiar acolo unde ea este învăluită în formele legale.

Mai ales acum când întreaga populație a țării face fără murmur toate sacrificiile ce i se cer, pentru desăvârșirea pregătirii noastre tehnice, trebue să se dea pretutindeni un exemplu de economie, de respect față de banul public.

In interesul armoniei sociale nu trebue să mai fie tolerate asemenea abuzuri cu „indemnizații" și „participări la beneficii" grație cărora câțiva privilegiați, modești ca pregătire, și-au creiat venituri mai mari ca ale tuturor înalților dregători din stat.

O cercetare amănunțită a tuturor gestiunilor instituțiilor pendinte de stat, va duce la o întrare în normal și va procura statului sume însemnate, ce pot fi întrebuințate la capitolul cel mai important în aceste vremuri: capitolul înzestrării și aprovizionării oștirii.

APROAPE DOUĂ MILIARDE DE DOLARI PENTRU ARMATA AMERICANĂ

Washington, 20 (Rador). — Comisiunea de credite a Senatului a aprobat deschiderea unui credit de 1.820.941.000 de dolari, pentru armată.

GERMANIA VA AJUTA PE VICTIMELE INUNDAȚIILOR DIN UNGARIA

Budapesta, 20 (Rador). — *D. Ermansdorf, ministrul Germaniei la Budapesta, însărcinat de guvernul său, a comunicat guvernului ungar că Reichul va contribui cu materiale în valoare de 100.000 de mărci la ajutorarea victimelor inundațiilor.*

NORI ASUPRA MEDITERANEI

ALEXANDRIA, BAZĂ NAVALĂ

de LEON KEMAJ

Articolul 8 al tratatului anglo-egiptean fixează ajutorul pe care, în calitate de aliat, Egiptul trebuie să-l dea Marei Britanii, dacă, în ciuda tuturor măsurilor luate spre a împiedeca războiul, acesta ar izbucni.

„Ajutorul Majestății Sale Regelui Egiptului, în caz de război, consistă în a da Majestății Sale Regelui și Impărat, în limitele teritoriului egiptean, toate ușurințele și ajutorul posibil, inclusiv folosirea porturilor egiptene, aeroportului și căilor de comunicație. Revine deci guvernului să ia toate măsurile, precum și înființarea eventuală a legii marțiale și a unei cenzuri efective necesare, pentru a face aceste ușurințe și această asistență, efective".

Situația forțelor engleze în Egipt, este următoarea: In urma semnării tratatului din 1936, Egiptul este un stat suveran și independent. Toate comunicațiile emanând dela o putere străină, inclusiv Marea Britanie, trebuie, după protocol, să fie remise ministerului afacerilor străine, care le va transmite departamentului interesat. Astfel, dacă comandantul-șef al forțelor britanice din Egipt are nevoie de o informație sau de un document, trebuie să se adreseze ambasadei Marei Britanii, care înștiințează ministerul de afaceri străine. Acesta, la rândul său, se va adresa ministerului de război. Așa dar, dacă această metodă protocolară ar fi urmată, inamicul ar avea tot timpul să intre în Cairo, înainte ca comandantul suprem al forțelor engleze să fie în măsură să obțină informațiile de care ar avea nevoie. In aceste condițiuni, dela începutul războiului, un comitet de apărare anglo-egiptean a luat în mână sarcina de a reglementa măsurile militare ale Egiptului.

In aceste măsuri militare, rolul bazinului alexandrin stă pe primul plan.

*

Cu ocazia conflictului italo-etiopian, amiralitatea britanică și-a dat seama de necesitatea de

(Continuare in pag. 2-a)

EVOLUȚIA RĂZBOIULUI

Comentatorul politic cedează din ce în ce mai mult locul cronicarului militar. Pretutindeni într'adevăr domnește impresia că marea bătălie, care se desfășoară în nordestul Franței, e hotăritoare pentru destinele Europei și ale lumii și că de ea atârnă toată desfășurarea viitoare a situației internaționale. Politica încearcă numai să-i pregătească, să-i grăbească ori să-i evite urmările.

Bătălia din Franța nu poate fi judecată cu vechile noastre noțiuni despre războiu.

Acum câteva săptămâni, examinând imobilitatea frontului apusean, arătam că extinderea războiului la noi teatre de luptă și folosirea unei tehnici și a unei tactici noi vor scoate poate frontul de vest din imobilitatea lui. De șase săptămâni asistăm la această evoluție a războiului. Ocuparea Norvegiei, Olandei și a unei mari părți din Belgia de către Germani au desenat în jurul Marei Britanii un imens arc de cerc, menit să servească drept punct de plecare pentru viitoare ofensive. Pe de altă parte folosirea în massă a aviației și coloanelor de tankuri grele contra fortificațiilor au răspuns preocupări germane de a trece de la războiul static la războiul dinamic.

Ca și în ideologia politică, două concepții contrare s'au ciocnit în doctrina militară a beligeranților: Aliații s'au arătat partizanii unui războiu static, al unei apărări pasive în dosul liniilor întărite, așteptând ca blocada să aducă uzura adversarului, în timp ce desăvârșirea pregătirilor trebuia să le aducă victoria finală. Dorința de a cruța oameni și de a câștiga timp, ca și obligația de a respecta neutralitatea vecinilor, și de a aștepta desfășurarea favorabilă a politicii americane făcea pentru ei din războiu o operație statică, în care strategia era subordonată politicii.

Germanii au fost călăuziți din potrivă de o concepție adânc realistă a războiului, în care obiectivele strategice au dominat preocupările politice. Puși în fața unei puternice linii fortificate, trebuiau să rezolve problema ciocnirii dintre armament și fortificații. In acest scop, ținând seama de experiența războiului din Polonia, au împins la maximum de desvoltare bombardamentul aerian și unitățile blindate, care sunt adevărate forturi mișcătoare. In felul acesta forturile în loc să se afle în fața forturilor s'au aflat în fața trupelor. Atacuri date în asemenea condiții sunt evident irezistibile atâta vreme cât nu li se opune un potențial tehnic egal.

Destinul imprevizibil al războaielor se desfășoară astfel pe alt plan de cât acela al prevederilor dictate de experiența trecutului. Astfel în 1914, doctrina Statului Major francez credea în virtuțile ofensivei și conflictul a devenit totuși un lung războiu de istovire. Astăzi s'a crezut într'un lung războiu defensiv de uzură și operațiile se desfășoară de la prima ciocnire pe planul unui războiu de mișcare, în care o tehnică și o tactica nouă dejoacă prevederile și pun în chestiune principiile cele mai bine stabilite ale științei militare.

Desfășurarea luptelor înverșunate pe câmpuri de bătaie, unde sutele de mii de morți ai războiului trecut zac aliniați și azi în cimitire, îngrijite de pietatea urmașilor, a avut în primul rând urmări în politica internă a Franței și în organizarea comandamentului francez. Trecerea d-lui Reynaud la ministerul Apărării Naționale, intrarea cu semnificație simbolică în guvern a mareșalului Pétain, încredințarea ministerului de Interne d-lui Mandel, reputat pentru energia și spiritul său de organizare, înlocuirea d-lui Alexis Léger prin d. Charles Roux, care au vechi legături în lumea romană, înfine numirea ca generalisim a generalului Weygand, veteran ilustru al războiului mondial și șef militar cu autoritate nediscutată, sunt cele dintâi și de sigur mai importante manifestații ale schimbărilor de oameni și de metode anunțate de curând de Președintele Consiliului francez.

In Statele Unite, luptele din Franța au de asemenea repercusiuni adânci în evoluția spiritului public și a politicii oficiale. Unitatea s'a realizat asupra necesității

(Continuare in pag. 2-a)

BĂTĂLIA DIN REGIUNEA ST. QUENTIN-AISNE

Germanii au atins linia Cambrai-Peronne. — Atacul liniei Maginot. — Situația din Belgia

Situația aproximativă a frontului până în seara de 20 Mai

In sectorul de nord-vest, din Belgia, trupele anglo-belgiene continuă retragerea spre râul Lys.

Ariergardele lor au fost atacate de trupele germane, care au trecut în cursul zilei de 20 c. râul Dendre și au atins repede cursul superior al fluviului Escaut. La sud de orașul Gand germanii mai au un obstacol de trecut. In această regiune există un cap de pod pe o adâncime de 6 km., care a fost fortificat de belgieni printr'o linie de blockhaus-uri, al cărei front e orientat către sud-est și se prelungește prin râul Lys, de la Courtrai la Gand, iar prin fluviul Escaut, dela Gand la Anvers.

Pe când grupul de trupe anglo-belgian de la nord se retrage în ordine spre vest și sud-vest, în direcțiile Thouront — Ypres; armata franco-belgiană de la centru, care a operat în sectorul Bruxelles — Louvain — Namur, a căutat să forțeze trecerea spre sud. In acest scop ea a atacat pozițiile întărite germane între sud de Valenciennes și Maubeuge; dar suferind pierderi grele, a fost silită să se retragă spre vest.

In nordul Franței, marea bătălie dintre râurile Sambre, Oise și Aisne, cu centrul de gravitate la St. Quentin, s'a extins în cursul zilei de Luni pe un spațiu cuprins între Cambrai — Péronne — La Fére — Rethel.

Cele mai puternice atacuri cu numeroase divizii blindate germane s'au dat între La Fère și Le Cateau.

Coloane germane blindate și motorizate au reușit, cu tot bombardamentul violent și neîntrerupt al artileriei și aviației franco-britanice, să pătrundă în câmpia Somme până la șoseaua dintre Cambrai—Péronne. Și în cursul acestor lupte, de o violență fără precedent, acțiunea diviziilor blindate germane, în colaborare strânsă cu aviația, artileria și infanteria, a fost decisivă. Bătălia continuă cu aceeaș înverșunare, germanii urmărind să câștige spațiul spre vest, având ca obiectiv principal regiunea Amiens.

Spre sud-est, alte coloane germane au încercat să treacă râul Aisne în direcția Reims; dar au fost respinse de trupele franceze. O coloană de care de lupte franceze ce înainta la nord de Laon, a fost silită să se înapoieze fiind bombardată de avioanele adverse.

Trupele germane au ocupat localitatea Laon.

In regiunea Montmedy germanii au dat atacuri puternice precedate de un uragan de foc al artileriei grele, împotriva unui sector al liniei fortificate Maginot. Un singur fort a căzut în stăpânirea lor.

Germanii întrebuințează în marea bătălie din nordul Franței, tipuri noi de tancuri grele și rapide, — între care și un tip de tank aruncător de flăcări; iar în sectoarele fortificate — Liège, Namur și ale liniei Maginot — avioanele „Stuka", care bombardează în picaj.

Toate forturile celor două cetăți belgiene — Liège și Namur — afară de unul din apropiere de Namur — au fost cucerite de germani în cursul zilei de Luni.

Maresalul Franței, Weygand a fost numit șef al statului major general al apărării naționale și comandant suprem „al ansamblului centrelor de operațiuni, în locul generalului Gamelin. Alte schimbări s'au făcut în comandamentele unor mari unități franceze aparținând armatei de nord, în urma străpungerei liniei fortificate între Maubeuge și Carignan de către trupele germane.

In acelaș timp se efectuiază regruparea forțelor franceze, impusă de situația gravă ce s'a creat în ultimele zile, în vederea oprirei înaintării armatei germane pe o linie oarecare.

Care sunt concepțiile noului șef al marelui stat major francez și comandant al armatelor aliate mareșalul Weygand, cu privire la doctrina de războiu?

El le-a făcut cunoscut într'un articol publicat în „Revue des Deux Mondes" din 15 Octombrie 1936, sub titlul: „Starea militară a Franței".

In acel articol mareșalul Weygand a respins opinia celor ce susțineau atunci în Franța necesitatea organizării unei „armate de apărare", pe baza doctrinei „defensive" și care, după avizul său, era o concepție periculoasă din punct de vedere militar și deci trebuia, nu numai combătută, dar înlăturată.

Franța — a scris atunci mareșalul Weygand — are nevoe de o armată inspirată de spiritul combativ, fără de care nici o armată nu poate exista și în consecință, de adoptarea și aplicarea doctrinei ofensivei sistematizată.

Mareșalul Weygand, ca și colonelul Grandmaison înainte de războiul mondial, a voit să impună, nu numai o simplă doctrină, bazată pe ofensivă, care să răpească adversarului avantagiile inițiativei și ale atacurilor surpriză, ci să creeze un fel de mistică a ofensivei prin redresarea generală a spiritelor, contaminate de pacifism.

Totuși, s'a creat cu câțiva ani înainte de izbucnirea războiului actual, în Franța o mistică a defensivei, care s'a bazat însă pe ceva concret, pe o forță de ordin material: liniile fortificate din zona frontierelor amenințate. Doctrina defensivei a avut nevoe spre a fi acceptată de parlament și de opinia publică, de aceste sisteme defensive de apărare, care au fost considerate cele mai sigure mijloace de apărare.

In războiul actual străpungerea liniilor fortificate din Belgia, Olanda și nordul Franței — pe un sector între Maubeuge și Carignan —, care a dat posibilitate de dezvoltare acțiunei ofensive germane în curs și a condus la războiul de mișcare, — cu toată importanța ce o prezintă sistemul de fortificații al liniei principale Maginot —, a contribuit la întărirea doctrinei bazată pe spiritul ofensiv.

R. SEIȘANU

SCHIMBAREA DIN INALTUL COMANDAMENT FRANCEZ

SE CREDE CĂ ITALIA ȘI VA PĂSTRA ATITUDINEA DE NEBELIGERANȚĂ

Prin telefon dela corespondentul nostru din Paris

Paris 20. — Măsurile luate de d. Paul Reynaud au făcut o excelentă impresiune în opinia publică franceză. Intrarea mareșalului Pétain în guvern, numirea d-lui Mandel ca ministru de interne, mișcarea în diplomație și în administrație și numirea generalului Veygand ca generalisim au dat o completă satisfacție opiniei publice. Numirea generalului Weygand a electrizat moralul tutulor francezilor. Se reamintește în această privință cuvintele mareșalului Foch pe patul de moarte: „Dacă Franța va fi în primejdie, chemați pe Weygand".

Dealtfel nu numai în Franța această numire a produs impresii. Ea este comentată de toată presa străină care este unanimă a recunoaște competința și marele prestigiu de care se bucură generalisimul Weygand, care știe când și unde trebue să lovească.

Se remarcă cu deosebire faptul că generalul Weygand este comandantul suprem al ansamblului forțelor aliate. Cred a ști că, însuși generalul Weygand a cerut aceasta. Astfel generalul Weygand păstrează și comanda trupelor din Orient.

In general se poate spune că s'au luat toate măsurile pentru salvarea patriei și că printre aceste măsuri, cele luate contra „coloanei a cincea" nu sunt din cele mai puțin severe.

Hotărârea este unanimă ca războiul să continue cu toată energia până la victoria finală. Ori care ar fi încercările, orl care ar fi suferințele, întreaga Franță este hotărîtă să dea toată contribuția pentru rezistență la început și pentru victorie apoi.

Zvonurile pe care le răspândește propaganda germană n'au nici un efect asupra opiniei publice franceze. S'a spus astfel că la Paris ar fi panică și că Londra trăeste tremurând. Nu

GENERALUL WEYGAND

sunt la Londra, dar aci la Paris, pot afirma că viața își continuă mersul în cel mai mare calm și cu totul normal.

Nimic nu s'a schimbat, afară de faptul că este o problemă a refugiaților belgieni care trebue găzduiți și hrăniți, dar a căror competență tehnică va fi desigur întrebuințată cu folos pentru cauza comună.

In afară de această chestiune și de operațiile de pe front, opinia publică se preocupă și de atitudinea Italiei. S'a anunțat azi că Ducele va vorbi mâine la Roma. Cercurile politice se întreabă dacă Ducele va spune ceva mai mult decât a spus contele Ciano?

Credința care se menține aci este că, după mesajul d-lui Roosevelt, Ducele va păstra pentru moment atitudinea de nebeligeranță și că va aștepta mersul operațiunilor militare din Franța.

In ce privește situația pe frontul de luptă, ea n'a suferit mari schimbări în ultimele 24 de ore.

Bătălia se desfășoară cu o egală intensitate în aceleași regiuni (

G. P.

COMENTARII BERLINEZE

ASUPRA ULTIMELOR OPERAȚIUNI DE PE FRONTURILE DE LUPTĂ

Prin telefon dela corespondentul nostru din Berlin

Berlin, 20. — Comunicatul oficial german de Luni confirmă în amănunt tendințele operative care erau relevate în comunicatul precedent.

In acest ultim comunicat, se întrezărește că principalul scop al operațiilor armatei germane e despărțirea armatei aliate de nord din Belgia de armata franco-engleză de sud. Faptul că se relevă că trupele germane au trecut râul Dendre și că în partea de sus a Escautului s'au dat numai lupte cu ariergardele trupelor aliate, precum și afirmarea că retragerea acestora dela Gand ar fi fost tăiată, dovedește că trupele germane se îndreaptă spre porturile din canalul Mânecii, cu scopul de a ajunge cât mai repede pe coasta acestuia.

Aceasta ar putea provoca o situație insuportabilă pentru trupele aliate din întreaga regiune. Aceiași concluzie s'ar putea trage și din faptul că la Maubeuge și la sud de Valenciennes, puterea de pătrundere a germanilor a scăzut oarecum, și a avut ca urmare că ofensiva acestora se desfășoară într'un spațiu mai redus, cuprins între Cambrai și Peronne.

Faptul că regiunea dela Sud de Saint Quentin e nerelevată, anunțându-se în acelaș timp respingerea unei coloane franceze care se îndrepta spre Nord de Laôn, înseamnă că germanii n'au dobândit nici un avantaj în această regiune, din cauza atacurilor inamice. Nu trebue trecut în acelaș timp cu vederea că comandamentul german nu menționează luptele dela Laôn, precum și cele ce se desfășoară pe frontul cuprins între Rethel și Montmédy. Chiar lăsând la o parte comunicatele inamice, acestea nefiind controlabile, reese că francezii pregătesc o contraofensivă în acest sector.

Toate acestea fac să se întrevadă, dacă nu să se spună, că trebue să ne așteptăm la lupte foarte serioase în această regiune.

*

E afară de orice îndoială că atenția unanimă e îndreptată asupra schimbării intervenite în comandamentul armatei franco-engleze, prin numirea ca generalisim a generalului Weygand.

Inlocuirea generalului Gamelin e semnalată numai din punct de vedere informativ, fără să se facă vreo critică fostului generalisim. Evenimentele cari s'au succedat în cursul istoriei fac însă să se producă anumite comentarii în legătură cu numirea generalului Weygand.

Când al doilea Reich german a început războiul împotriva Franței, operațiunile armatelor germane au fost și ele conduse de șeful de stat major, contele Moltke, care trecuse și el de 70 de ani. E de presupus că numirea unei personalități de în-

Generalul von BRAUCHITSCH comandantul trupelor germane

semnătatea generalului Weygand ca generalisim al armatei aliate este cea mai bună dovadă a impresiei pe care au produs-o efectele ofensivei germane asupra guvernului francez și asupra opiniei publice din Franța.

PE FRONT

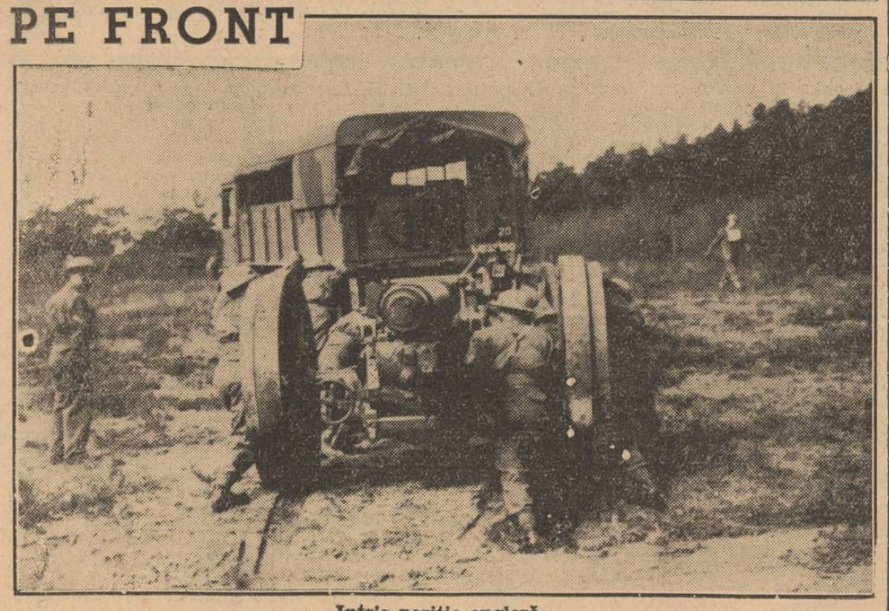

Intr'o poziție engleză

RĂZBOIUL MODERN

Un avion german lansând parașutiști undeva în Belgia

Prin contribuția națională excepțională, sacrificiile de astăzi vă asigură liniștea de azi și prosperitatea de mâine.